

Persbericht

8 maart - Rekenhof

Het Rekenhof onderzoekt de tenuitvoerlegging van de penale boeten en de verbeurdverklaringen

Het Rekenhof heeft het verslag over de tenuitvoerlegging van de patrimoniale straffen, dit zijn de penale boeten (deel 1) en de verbeurdverklaringen (deel 2), aan het parlement bezorgd. Het doel van het onderzoek was na te gaan of de straffen worden uitgevoerd, in hoeverre dat gebeurt en of de betrokken instanties rekenschap afleggen over de behaalde resultaten.

Penale boeten

Het onderzoek toont aan dat nagenoeg één op twee veroordeelden zijn penale boeten niet betaalt. Bovendien wordt de vervangende gevangenisstraf bij niet-betaling niet meer uitgevoerd. De andere vervangende straf, de intrekking van het rijbewijs, werd op het ogenblik van de audit slechts zelden toegepast.

Het Rekenhof stelt vast dat het systeem niet garandeert dat de griffies alle veroordelingen aan de ontvangers toesturen of dat de ontvangers in elk geval stappen zetten om de betaling te verkrijgen. Bovendien werden in verschillende fasen van het tenuitvoerleggingsproces abnormaal lange termijnen vastgesteld. Er kan ook niet worden verzekerd dat voor elke penale boete wel degelijk alle nodige stappen werden gedaan voor de invordering ervan, wat zeker een weerslag heeft op het vlak van de billijke behandeling

Elke administratie of overheidsinstantie moet verantwoording afleggen over haar activiteiten. In dit geval doet echter geen enkele betrokken instantie dat. Omdat niet wordt gerapporteerd, is het niet mogelijk greep te krijgen op het proces.

Een aantal bevindingen die in 2000 al bij een vorige audit van het Rekenhof over de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen en penale boeten waren gedaan, blijven geldig. Het Rekenhof heeft daarom acties aangegeven die het als prioritair en fundamenteel beschouwt. Die moeten er vooral voor zorgen dat het invorderingspercentage van de penale boeten kan worden berekend en dat de werkzaamheden en behandelingstermijnen beter in de hand kunnen worden gehouden. Het Rekenhof beveelt ook projecten op middellange termijn aan, zoals de coördinatie van het hele invorderingsproces door één verantwoordelijke die ressorteert onder Justitie, een integratie van de informatiesystemen en een kwaliteitsvolle rapportering.

Verbeurdverklaringen

Zoals voor de boeten, kan het systeem niet garanderen dat voor alle uitgesproken straffen van verbeurdverklaring met de uitvoering wordt begonnen.

De tenuitvoerlegging van verbeurdverklaringen is toevertrouwd aan heel wat instanties, die sterk gedecentraliseerd werken en die ressorteren onder aparte hiërarchische overheden. Wie welke informatie moet bezorgen en aan wie, hangt bovendien af van de aard van de verbeurd te verklaren goederen en van het feit of die al dan niet een vooraf in beslag genomen zijn.

Om de situatie te verbeteren werd bij wet binnen het Openbaar Ministerie het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring (COIV) opgericht. Dat gespecialiseerde orgaan moet de gerechtelijke overheden aansturen en ondersteunen en als verbinding tussen de parketten en de ontvangers functioneren. Op het terrein blijken de rollen echter enigszins door elkaar lopen. Het COIV, opgericht in 2003, heeft te weinig middelen en gezag om zijn coördinatietaken succesvol uit te voeren. De ontvangers van Domeinen, die de verbeurdverklarde vermogensgoederen in bezit moeten nemen, oefenen hun activiteiten autonoom uit, zonder controle of sturing van de algemene administratie van de Patrimoniumdocumentatie.

Het Rekenhof is van oordeel dat er risico's aan het proces verbonden zijn, zoals het risico dat personen van wie goederen verbeurd zijn verklaard, hun veroordeling niet ondergaan, dat verbeurdverklarde goederen niet of laattijdig in het vermogen van de Staat terechtkomen en dat goederen worden verduisterd. Het Rekenhof beveelt aan maatregelen te nemen om die risico's te beperken en stelt voor Justitie als de enige verantwoordelijke van het proces van verbeurdverklaring te beschouwen en de coördinatie en leiding van de uitvoering van die straf te versterken. Ook suggereert het een geïntegreerd informatie- en rapporteringssysteem tot stand te brengen en getrouwe, oprechte en volledige financiële staten voor te leggen.

Reacties van de ministers op de audit

Volgens de minister van Financiën moeten de FOD Justitie en de FOD Financiën op korte, middellange en lange termijn oplossingen bieden voor de problemen opgeworpen in het verslag. Wat de verbetering van de inning van de penale boeten betreft, wijst de minister op nieuwe maatregelen opgenomen in een recent goedgekeurd wetsontwerp, waardoor vereenvoudigd uitvoerend beslag kan worden gelegd en toegang kan worden verkregen tot geactualiseerde informatie over de inkomsten en het vermogen van de veroordeelde. Wat de verbeurdverklaringen betreft, bevestigt de minister dat de samenwerking met het COIV zal worden geoptimaliseerd en dat de patrimoniale diensten zullen worden uitgerust met adequate structuren. Hij kondigt eveneens aan dat hij het parlement op de hoogte zal brengen van de voorgestelde maatregelen.

In verband met de niet-toepassing van de vervangende gevangenisstraf, antwoordt de minister van Justitie dat er een actief beleid is ontwikkeld in verband met werkstraffen en dat de vervangende straf van het verval van het recht tot sturen vandaag de dag wel degelijk wordt uitgevoerd. De centralisatie van de processen bij één instantie, onder de verantwoordelijkheid van de minister van Justitie, lijkt haar een wenselijke evolutie, die echter slechts op lange termijn realiseerbaar, net als heel wat van de andere aanbevelingen van het Hof. Zij voegt er aan toe dat de regering beslist heeft de middelen van het COIV aanzienlijk uit te breiden en een aantal maatregelen heeft genomen - die de wetgever recent heeft goedgekeurd - om onder meer de kennisgeving van de definitieve beslissingen tot verbeurdverklaring aan het COIV, te verbeteren.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de bewindslui en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het onderzoeksverslag *Tenuitvoerlegging van de patrimoniale straffen – penale boeten en bijzondere verbeurdverklaringen* is aan het federale parlement bezorgd. Het integrale verslag (96 pagina's), de samenvatting (3 pagina's) en dit persbericht zijn ter beschikking op www.rekenhof.be. Dit onderzoek is een gedeeltelijke opvolging van een onderzoek van het Rekenhof uit 2000, waarvan het verslag *Invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de penale boeten door de Administratie van de Domeinen* ook op www.rekenhof.be kan worden geraadpleegd.

Contactpersoon
Karl Hendrickx
Federale Cel Publicaties
Tel. 02 551 89 90